

ВИСВІТЛЕННЯ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВА КРАЇНИ

І. М Єніфанова, к.е.н., доцент

Л. А. Панченко

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Інвестиції відіграють винятково важливу роль в економіці будь-якого підприємства і країни в цілому, оскільки вони є основою для систематичного оновлення й розширення виробничого капіталу, прискорення науково-технічного прогресу і поліпшення якості продукції, структурної перебудови суспільного виробництва й збалансованого розвитку всіх галузей економіки. Без інвестицій неможливі підготовка та запуск у виробництво нових видів продукції (робіт, послуг), підвищення якості та дизайну товарів, використання нових видів матеріалів, енергозбереження тощо.

У теперішній час незначна частка вітчизняних підприємств має можливість фінансувати оновлення активів довготривалого користування та формувати базу із удосконалення професійного рівня працівників і адміністративного персоналу. Більшість підприємств використовують застаріле обладнання і не мають можливостей провести якісні зміни управлінського і виробничого характеру.

Проблема полягає у тому, що моделі активізації інвестиційної діяльності підприємств (ІДП), які пропонують міжнародні організації і уряди інших країн, потребують адаптації для їх успішного застосування в Україні, проте масова активізація ІДП на загальнонаціональному рівні вимагає розроблення власного підходу до збільшення обсягу інвестицій у вітчизняні підприємства і розроблення механізмів підвищення ефективності використання підприємствами інвестиційних ресурсів. [1, с.143-148]

Інвестиції, займають одне з чільних місць в розвитку економічних процесів, вони є одним із найбільш вагомих, визначальних факторів розвитку будь-якого підприємства і держави в цілому. За їх допомогою можливо стабілізувати соціально-економічне зростання та розвиток окремих суб'єктів підприємницької діяльності, значне інвестиційне впливання покращує їх розвиток та рівень одержуваних прибутків.

Сучасний стан розвитку економіки України, характеризується такими показниками, підприємницької діяльності, що не приваблюють потенційного інвестора. Для успішного розвитку підприємства, однією з головних умов, є ефективне проведення інвестиційної політики на підприємстві.

Стан вітчизняних підприємств в цілому, можна охарактеризувати, як вкрай незадовільний: відстала технічна база, низький рівень продуктивності праці, значний ступінь зношеності основних фондів, а також низька конкурентоспроможність вітчизняних підприємств порівняно з закордонними, призводить до того, що Україна, залишається постачальником низько технологічних товарів на світовий ринок, втрачаючи при цьому позиції на ринках торгівлі та в очах закордонних інвесторів.[2]

Відсутність інвестицій унеможливорює придбання нових, високоефективних технологій, які б мали можливість виробляти продукцію високого рівня якості, і забезпечити формування експортного потенціалу країни.

Привабливим для інвестора буде таке підприємство, яке буде характеризуватися високим рівнем впровадження нових видів техніки і технологій, вдосконалюючи їх та масово використовуючи у виробництві. Таке підприємство зможе існувати в конкурентному середовищі, і буде надійним важелем для встановлення стійких та стабільних позицій, як на вітчизняних, так і на зарубіжних ринках. При цьому без суттєвих перешкод завойовувати лідируючі позиції на світовому ринку, покращуючи свою репутацію, та конкурувати з іншими високоякісними товарами.

Висока конкурентоспроможність, дозволяє отримувати прибутки і набутки, що зможе зацікавити інвестора, як постійного і надійного партнера, для забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Враховуючи надзвичайну важливість інвестиційної складової інноваційного процесу, можна зробити висновок, про доцільність формування інноваційно-інвестиційної стратегії, яка

забезпечує узгодження цілей інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства і дозволяє подолати конфлікти між ними. [3, ст. 62-67]

Найважливішим джерелом створення і утримання конкурентних переваг підприємства є виявлення і використання нової науково-технічної продукції при здійсненні інноваційної діяльності, яка є результатом інтелектуальної, наукової і інженерно-технічної творчості фахівців.

Забезпечення високої якості продукції, яка відповідає світовим стандартам, включає її новизну, технічний рівень, надійність в експлуатації, - головна вимога ринкової економіки. У цих умовах основною конкурентною перевагою стає здатність забезпечити і утримати «технологічний відрив» від конкурентів, тобто постійно створювати і освоювати все нові і нові технології і продукти, на базі масштабного потоку інновацій.

Значно гальмує розвиток інвестиційної діяльності, політична нестабільність, яка особливо відчутна зараз. Більшість вітчизняних інвесторів не можуть на всю потужність використати свої можливості, через відсутність стабільного регулювання інвестиційних процесів з боку уряду, неможливістю прогнозувати та вираховувати свої прибутки. Інвестор не знає, яку політику буде проводити нова влада, і як вона безпосередньо позначиться на його фінансовому стані.

Також важливо відзначити, недосконалу базу оподаткування, щодо інвесторів, адже зараз діє таке податкове законодавство, що стримує стимули розвитку інвестиційної активності, наприклад, якщо обсяг виробництва збільшується, то в свою чергу збільшується база оподаткування.

Істотному покращенню умов інвестування в Україні, сприяла б практика побудови системи обслуговування органами ДПП. Платник податку, який планує вкладення крупного капіталу у виробництво, міг би подати в податкові органи, інформацію про цілі та структуру інвестицій. Відповідно має бути визначений чіткий порядок оподаткування, згідно з діючим українським податковим законодавством, тим самим виключаючи в подальшому перерахування фінансових санкцій. Подібна практика широко застосовується у зарубіжних країнах. [4]

Сьогодні в Україні ще не сформовано ефективного механізму активізації ІДП. Так, обсяг інвестицій в національну економіку України постійно зростає, проте темпи і обсяги приросту є низькими. Основними чинниками, які впливають на обсяг залучених підприємствами інвестиційних ресурсів є: недостатня ефективність інвестицій; диверсифікація джерел залучення інвестицій; низькі темпи приватизації; невисока активність ринку цінних паперів; відсутність ефективного механізму реалізації національної політики активізації ІДП, розвинутої інфраструктури ринку (зокрема, достатньої кількості спеціалізованих установ типу венчурних фондів), дієвої інвестиційної політики регіонів, економічних умов для реалізації лізингу; слабкорозвинуте підприємництво; неузгодженість пріоритетів і критеріїв ефективності у інвестиційній сфері, у сфері промислового виробництва; велика кількість акціонерних товариств із значною часткою держави у їх капіталах тощо [6].

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2016 року становив 44790,7 млн.дол. США.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

На підприємствах промисловості зосереджено 29,6 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну, в установах фінансової та страхової діяльності – 29,4 %.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,5% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 11091,7 млн.дол. США, Нідерланди – 5769,0 млн.дол. США, Німеччина – 5447,4 млн.дол. США, Російська Федерація – 4740,4 млн.дол. США, Австрія – 2629,8 млн.дол. США, Велика Британія – 1969,0 млн.дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 1719,5 млн.дол. США, Франція – 1526,0 млн.дол. США, Швейцарія – 1476,5 млн.дол. США та Італія – 964,9 млн.дол. США. [7]

До десяти регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей та до м. Київ надійшло найбільше всього інвестицій – 94,1 відсотка всіх залучених прямих іноземних інвестицій.

Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

У доповіді Doing Business 2016 відзначається, що ключовою реформою, яка сприяла підвищенню рейтингу України, є спрощення реєстрації бізнесу. Так, у сфері реєстрації підприємств Україна посіла 30-те місце та покращила свої позиції на 40 пунктів порівняно з минулим роком. В Україні скорочено час на реєстрацію підприємства платником податків та скасовано збір за державну реєстрацію бізнесу.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Таким чином, можна зробити висновок, що економіка України потребує істотних інвестицій у промисловість, які повинні здійснюватися на якісно новому інноваційному рівні. Це дасть змогу придбати нові високоефективні технології, які мали б можливість виробляти продукцію високого рівня якості, що забезпечує формування експортного потенціалу країни.

Література:

1. Гуткевич С. О. Інвестиційна пріоритетність галузей агропромислового комплексу / С. О. Гуткевич // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 10. – С. 143 – 148.
2. Карпенко Г.В. Нормативно-правове забезпечення корпоративного управління: проблеми залучення інвестицій на вітчизняні підприємства / Г.В.Карпенко, А.П.Данькевич // Фінанси України. – 2013. – № 7. – С. 39-46
3. Скриньковський Р.М. Методичні рекомендації до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств / Р.М. Скриньковський // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – грудень. – № 23. – С. 62 – 67.
4. Гриньова В.М. Інвестування: [підручник] / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда. – К.: Знання, 2012. – 452 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/18060203/investuvannya/faktori_umovi_formuvannya_investitsiy_oyi_privablivosti_pidpriyemstva
5. Вівчар О.Й. Удосконалення механізму активізації інвестиційних процесів// Вісник ДУ “Львівська політехніка”. “Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку”. – Львів: Вид-во ДУ “Львівська політехніка”. – 2008. – №405. – С. 207–210.
6. Гордієнко Т. Договір про спільну інвестиційну діяльність як форма міжнародного господарського співробітництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2034>
7. Статистична інформація [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державного комітету статистики України.
8. Дискіна А.А. Організаційно-економічні засади управління інвестиційним забезпеченням промислових підприємств / А.А. Дискіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – №4 (9). – с. 106-111.
9. Бутенко А.І., Дискіна А.А. Ключові аспекти інвестиційного забезпечення підприємства / А.І. Бутенко, А.А. Дискіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – №1 (6). – с. 101-106.
10. Некрасова Л.А. «Краудфандинг как катализатор инвестиционно-инновационной деятельности». / Осипов В., Некрасова Л., Давиденко М. // Науковий вісник ОНЕУ. – Науки: економіка, політологія, історія. - 2014. - №12. С. 109-119;